

Januari 2026

RAADSNIEUWSBRIEF

Energieregio Noord-Holland

Raadsnieuwsbrief Energieregio Noord-Holland

Januari 2026

In de raadsnieuwsbrieven van de Energieregio Noord-Holland informeren we u over de opgave voor de energie-infrastructuur, de voortgang van de opwek van zon- en windenergie (Regionale Energiestrategie), en de warmtetransitie. De Energieregio Noord-Holland werkt voor gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerders in Noord-Holland.

In deze raadsnieuwsbrief:

ENERGIE-INFRASTRUCTUUR

- Netcongestie in Noord-Holland
 - o Herijking congestiemanagementonderzoek
- Situatie per deelnet

OPWEK VAN ZON- EN WINDENERGIE

- De regieroute RES vastgesteld. Hoe nu verder?

WARMTE

- Deadline indienen warmteprogramma's met een jaar verlengd
- Waar staan gemeenten in de warmtetransitie?

ENERGIESYSTEEM VAN DE TOEKOMST

- Interbestuurlijk Samenwerken en de opgave na 2030
- De nieuwe Energiewet per 1 januari; wat verandert er?

Wilt u op de hoogte blijven? Schrijf u dan in voor de nieuwsbrief van de Energieregio NH, dat kan [hier](#). Of volg ons via [LinkedIn](#).

Energie-infrastructuur

Netcongestie in Noord-Holland

Het stroomnet in Noord-Holland zit vol en de wachtlijst loopt op. De situatie is zelfs zo ernstig dat er een kans op overbelasting bestaat. Dit betekent dat het net te zwaar belast wordt en de netbeheerder genoodzaakt is om klanten af te schakelen. Netbeheerders zetten alles op alles om overbelasting van het net te voorkomen. Er zijn aanvullende maatregelen nodig om dit te voorkomen. Hiervoor werken netbeheerders intensief samen met (lokale) stakeholders; zoals de provincie, gemeenten en KGG. In deelnet Vijfhuizen heeft TenneT besloten om aansluittrajecten met enkele grootzakelijke klanten die al lopen tijdelijk te pauzeren. TenneT neemt deze maatregel, omdat het de enige manier is om tijdig overbelasting van het net te voorkomen. Andere maatregelen die de netbeheerders nemen, zijn onder andere verplicht [congestiemanagement](#), [flectenders](#) en het tijdelijk zwaarder belasten van het stroomnet.

Congestiemanagementonderzoek

In oktober 2023 heeft TenneT netcongestie afgekondigd voor afname op het Noord-Hollandse stroomnet en in december 2024 het [eerste congestiemanagementonderzoek \(CMO\) gepubliceerd](#). TenneT heeft dit onderzoek samen met Liander uitgevoerd. In eerste instantie is onderzocht of het met congestiemanagement toch mogelijk was om partijen aan te sluiten op het net. Echter is gebleken dat de vermogensvraag dusdanig groot is dat niet alleen een wachtlijst nodig is, maar ook maatregelen nodig zijn om overbelasting te voorkomen. Deze onderzoeken worden regelmatig herijkt vanwege de dynamische ontwikkelingen in de maatschappij. In zo'n herijking wordt de situatie op het net opnieuw doorgerekend op basis van de meest actuele klantaanvragen en groeiprognozes.

TenneT deelt Noord-Holland op in zogenoemde deelnetten (zie bijlage). Een deelnet bestaat uit een samenhangend deel van het hoogspanningsnet en omvat meerdere gemeenten. Congestie en maatregelen worden per deelnet beoordeeld. Dit betekent dat ontwikkelingen in één gemeente gevolgen kunnen hebben voor andere gemeenten binnen hetzelfde deelnet en dat oplossingen vaak om regionale afstemming vragen.

Herijking congestiemanagementonderzoek

TenneT heeft op 15 januari [een herijking gepubliceerd van het CMO](#). Nieuwe berekeningen van TenneT en Liander laten zien dat de elektriciteitsvraag iets minder hard groeit dan eerder verwacht. Toch blijft de situatie in Noord-Holland urgent. De structurele oplossing voor netcongestie en om de netveiligheid te waarborgen, is de versterking en uitbreiding van het hoog- en middenspanningsnetwerk in Noord-Holland. Hiermee komt er weer stroom beschikbaar om klanten van de wachtlijst aan te sluiten. Echter, zoals is gebleken bij [de publicatie van de investeringsplannen van de netbeheerders](#), is de planning van enkele sleutelprojecten gewijzigd.

De hieronder beschreven situatie per deelnet is een momentopname en kan nog wijzigen.

Situatie per deelnet

Deelnet Vijfhuizen

Alhoewel meerdere maatregelen in deelnet Vijfhuizen kansrijk en impactvol lijken, is tegelijkertijd het exacte effect hiervan vooralsnog moeilijk te voorspellen. Aangezien de huidige overbelasting vanaf 2027 ontstaat en de mate waarin deze plaatsvindt, ziet TenneT geen andere mogelijkheid dan enkele lopende aansluittrajecten van grootzakelijke klanten tijdelijk te pauzeren. Dit is niet eerder gedaan. Deze maatregel, die TenneT als een ultimatum remedium ziet, zorgt ervoor dat de overbelasting en daarmee het afschakelen van klanten, wordt voorkomen. Klanten waar het om gaat zijn op 28 januari per brief door TenneT geïnformeerd. Er wordt alles aan gedaan om de pauzetijd zo kort mogelijk te houden.

- Eerste verwachte moment overbelasting: geen
- Nieuwe einddatum congestie: 2033 – 2036 (was 2031)

Deelnet Noord-Holland-Noord

De eerder geprognoseerde overbelasting is uitgesteld tot 2030. Belangrijke maatregelen om overbelasting te voorkomen zijn congestiemanagement en het zwaarder benutten van bestaande verbindingen. Er worden ook voorbereidingen getroffen voor een flextender. Daarvoor wordt samenwerking gezocht met de betreffende gemeenten.

- Eerste verwachte moment overbelasting: uitgesteld tot 2030
- Nieuwe einddatum congestie: 2035 – 2038 (was 2036)

Deelnet Diemen

Alhoewel in deelnet Diemen vanaf 2030 overbelasting wordt voorzien, is deze kleiner dan in deelnet Noord-Holland-Noord. Voor regio Amstelland geldt dat deze lichte overbelasting zich voor kan doen vanaf 2028. Onder andere congestiemanagement en het tijdelijk zwaarder belasten van bestaande verbindingen lijken een oplossing hiervoor.

- Eerste verwachte moment overbelasting: vanaf 2030 (uitzondering regio Amstelland vanaf 2028)
- Nieuwe einddatum congestie: 2034 – 2037 (was 2036)

Deelnet Oostzaan

In het deelnet Oostzaan groeit de stroomvraag minder hard dan eerder verwacht. Dit betekent dat een deel van de klanten geholpen kunnen worden met een stroomaansluiting en op korte termijn van de wachtlijst van TenneT en Liander worden gehaald. Mogelijk blijft op onderdelen van het Liandernet nog wel sprake van knelpunten.

- Nieuwe einddatum congestie: 2029 – 2030 (was 2031)

Wat vraagt dit van de raad?

Netcongestie raakt ook uw gemeente en heeft directe gevolgen voor onder meer woningbouwplannen, maatschappelijke voorzieningen, verduurzamingsambities en de uitbreiding van laadinfrastructuur. Veel ontwikkelingen zullen niet tijdig kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet.

- Het is raadzaam om in beeld te brengen welke gemeentelijke projecten afhankelijk zijn van netcapaciteit en mogelijk vertragen;
- Laat de beschikbaarheid van energie expliciet meewegen bij ruimtelijke en programmatische keuzes, zoals woningbouwlocaties en voorzieningen;
- Geef richting aan prioriteiten: welke ontwikkelingen zijn maatschappelijk het meest urgent?;
- Stimuleer waar mogelijk alternatieve energieoplossingen, zoals slimmer energiegebruik, flexibiliteit, opslag of fasering van projecten.

De raad heeft hiermee een belangrijke rol in het maken van realistische keuzes en het sturen op samenhang tussen energie, ruimte en maatschappelijke opgaven. Als gemeente sta je er niet alleen voor. Er is nauwe samenwerking tussen gemeenten, provincie Noord-Holland en netbeheerders. [Energie regio Noord-Holland](#) biedt ondersteuning bij afstemming, kennisdeling en het vinden van oplossingen die regionaal effectief zijn.

Opwek van zon- en windenergie

De Regieroute RES vastgesteld. Hoe nu verder?

De energietransitie vraagt om samenwerking, daadkracht en duidelijke afspraken. Maar wat als de voortgang stagneert?

Daarvoor is in 2025 door de RES-partners de Noord-Hollandse Regieroute RES opgesteld. Aanleiding was een motie van Provinciale Staten (februari 2025), met de vraag om een escalatieplan voor het geval het RES-doel uit zicht raakt. Het doel: zorgen dat de samenwerking blijft functioneren, ook als het spannend wordt. Aanleiding voor de inzet van de Regieroute kan zijn dat wind- en zonprojecten vertraging oplopen door politieke of bestuurlijke keuzes.

De Regieroute is een stappenplan dat helpt om projecten voor duurzame energie, zoals windmolens en zonneparken, op tijd uit te voeren. De route biedt een helder proces voor overleg, besluitvorming en (indien nodig) provinciale interventie. De stuurgroepen van de RES in Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid hebben de Regieroute in het najaar van 2025 vastgesteld.

Meer info? Zie [Regieroute RES Noord-Holland: Samen koers houden richting 2030 | Energieregio Noord-Holland](#).

Warmte

Deadline indienen warmteprogramma's met een jaar verlengd

Voor gemeenten komt er meer ruimte om hun warmteprogramma's op te stellen. In november maakte het kabinet bekend dat de deadline voor het indienen van deze programma's is verlengd tot 31 december 2027 (i.p.v. 31-12-2026).

Dit betekent dat gemeenten, als onderdeel van de uitvoering van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw), een jaar extra krijgen om hun lokale plannen voor de wijkgerichte warmtetransitie uit te werken. Dit geeft ademruimte, en is tevens een extra kans om kwaliteit in proces, participatie en uitvoering te leveren. Hierdoor is er voor gemeente meer tijd om bewoners, gebouweigenaren en andere belanghebbenden te betrekken en de MER-procedure te doorlopen.

Het is raadzaam om:

- Voortgang te blijven maken. Gebruik de extra tijd slim en vertraag niet. Zodat we niet een jaar gaan wachten en de warmtetransitie langer duurt.
- Maak gebruik van deze tijd om bewoners en gebouweigenaren goed te betrekken en draagvlak te creëren.
- Versterk de planvorming met aandacht voor de betaalbaarheid en haalbaarheid van alternatieven voor aardgasverwarming.

Vragen of behoefte aan maatwerkadvies? Neem dan contact met ons op via: info@servicepuntde.nl of de regioregisseur.

Meer weten? Lees de [beslisnota](#).

Waar staan gemeenten in de warmtetransitie?

Tijdens de eerste Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) themadag, dit keer in het thema van warmteprogramma's, vroegen wij aan verschillende ambtenaren waar zij op dit moment mee bezig zijn en hoe ver hun gemeente is met de warmtetransitie. Wat gaat goed? Wat gaat minder goed? Waar lopen ze tegenaan? En hoe kan een dag als de 'themedag van het Servicepunt' hen vooruit helpen? De video die dit opleverde is [hier](#) te bekijken.

Het [warmtedashboard](#) van het SPDE geeft ook inzicht in de warmtetransitie in Noord-Holland. Hier verzamelen we relevante data met betrekking tot warmteprogramma's, de warmtevraag, subsidieaanvragen en lopende warmteprojecten. Lees ook het [interview](#) met Saskia Manders en Willem de Vette van het SPDE over het warmtedashboard.

Energiesysteem van de toekomst

Interbestuurlijk Samenwerken en de opgave na 2030

De opgave ná 2030 is nog groter dan de opgave tot 2030. In 2050 wil Nederland een nieuw, klimaatneutraal energiesysteem hebben dat voor alle Nederlanders duurzaam, betaalbaar, rechtvaardig én betrouwbaar is. En daarmee ook veilig. Dit gaat niet vanzelf en [het tempo van de uitvoering ligt nog niet hoog genoeg](#).

Hiervoor zijn in 2025 interbestuurlijke afspraken (ISA) uitgewerkt door de gezamenlijke overheden (rijk, provincies, gemeenten) in samenwerking met netbeheerders. Het [Nationaal Plan Energiesysteem](#) (NPE) vormt hiervoor de basis. Hierin is beschreven hoe Nederland een toekomstbesteding energiesysteem ontwikkelt dat past bij die klimaatneutrale samenleving. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de opwek van duurzame energie, maar ook naar de warmtetransitie en de benodigde energie-infrastructuur.

In september 2025 hebben de onderhandelende partijen een consultatieversie van het resultaat van ISA opgeleverd. Hierin stellen zij voor nieuwe afspraken te maken. Bijvoorbeeld om per gebied zogenoemde Energiebeelden op te leveren. In dat Energiebeeld staat onder meer hoeveel energie er nu per gebied wordt opgewekt en hoeveel vraag er naar energie is. Ook komt daarin te staan welke toekomstplannen nog een aanvullende energievraag hebben, en welke energie-infrastructuur in dat gebied nodig is om alle ontwikkelingen van energie te kunnen voorzien.

In de uitwerking van die Energiebeelden worden vervolgens per gebied keuzes gemaakt om in 2050 genoeg energie te hebben. Dus hoeveel energie er nodig is en uit welke bronnen die energie komt. Daarbij gaan we er niet van uit dat alle energie via het 'landelijke net' beschikbaar is. Over die Energiebeelden worden daarna per provincie 'wederkerige' afspraken gemaakt met het Rijk over plannen, beleid, projectrealisatie en wetgeving.

Eind december heeft de minister in overleg met gemeenten, provincies en waterschappen een besluit genomen over deze interbestuurlijke afspraken. Zie ook [nieuwe interbestuurlijke samenwerking energiesysteem op contouren vastgesteld](#). Begin 2026 gaan drie pilot-regio's deze nieuwe werkwijze van de Energiebeelden uitproberen. De afspraak is dat elke regio uiteindelijk een Energiebeeld en wederkerige afspraken met het Rijk maakt. De Energieregio Noord-Holland volgt dit dossier nauwgezet.

De nieuwe Energiewet per 1 januari 2026; Wat verandert er?

Sinds 1 januari is eindelijk de nieuwe Energiewet van kracht. Wat verandert dat nu werkelijk?

De nieuwe energiewet vervangt de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet. Dat was hard nodig, want de oude Elektriciteitswet stamt uit een periode dat elektriciteit hoofdzakelijk werd opgewekt in grote centrales op basis van fossiele brandstoffen. De energietransitie heeft de vraag naar elektriciteit enorm vergroot. En de opwek gebeurt nu steeds meer door zonnepanelen op dak en land, en door windturbines. Door netcongestie sluit de regelgeving bovendien niet meer goed aan op de praktijk. Kortom, het was tijd voor nieuwe regels.

Voor de provincies en gemeente is vooral belangrijk dat in de nieuwe Energiewet het begrip 'Energiegemeenschap' wordt geïntroduceerd. Dit biedt burgers en bedrijven de mogelijkheid om samen energie op te wekken, zonder tussenkomst van traditionele energieleveranciers. Een energiegemeenschap kan ook het elektriciteitsnet ontlasten. Maar het draagt vooral bij aan lagere kosten en meer autonomie voor de deelnemers en een grotere inzet van hernieuwbare energie.

Met het ingaan van de Energiewet verschuift ook het bevoegd gezag voor wind- en zonprojecten. Zie daarvoor onderstaand overzicht.

Bevoegd gezag	Wind onder oude Elektriciteitswet	Wind in nieuwe Energiewet	Zon onder oude Elektriciteitswet	Zon in nieuwe Energiewet
Rijk	Tenminste 100 MW	Tenminste 100 MW	Ten minste 50 MW	Tenminste 100 MW
Provincie	Tussen 5 en 100 MW	Tussen 15 en 100 MW	Geen bevoegdheden	Tussen 50 en 100 MW
Gemeente	Minder dan 5 MW	Minder dan 15 MW	Tot 50 MW	Minder dan 50 MW

De minister of Gedeputeerde Staten kunnen een projectbesluit naar een lagere overheid doorschuiven of juist naar zich toehalen als dit sneller of voordeliger is.